

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/182/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200785
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3011200785.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Gavalcu PhD. a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: Ing. K. G., trvale bytom F., L. Q., proti odporkyni: Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, (pôvodne Správa katastra Bánovce nad Bebravou, so sídlom Trenčianska cesta 1237/46, Bánovce nad Bebravou), za účasti 1/ F. Z., V., B., G. J., 2/ P. I., Q. R. B., G. J., 3/ T. V., X., A., 4/ M.T., T., A., G. J., 5/ I. R., Z., V. F., G. J., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. V 2474/08-3 zo dňa 8.9.2011, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 25Sp/15/2011-44 zo dňa 21.3.2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 25Sp/15/2011-44 zo dňa 21.3.2012 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi ani účastníckam konania 1/ až 5/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I

Predmet konania

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. V 2474/08-3 zo dňa 8.9.2011, ktorým odporkyňa podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z titulu kúpnej zmluvy uzavretej medzi navrhovateľom ako kupujúcim a účastníkami konania 1/ až 5/ ako predávajúcimi, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX k.ú. I.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že odporkyňa postupovala a rozhodla v súlade so zákonom, keď vo vkladovom konaní posúdila všetky skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na povolenie

vkladu ku dňu vykonania povolenia vkladu a na základe zisteného návrh na vklad zamietla z dôvodu existencie obmedzujúcej poznámky zapísanej odporcom na LV č. XXX pre k.ú. I. o tom, že hodnovernosť údajov katastra bola spochybnená Hospodárskou zmluvou P846/224/70 zapísanou na LV č. XX pre k.ú. I.. Odôvodnenosť a zákonnosť zápisu obmedzujúcej poznámky na LV č. XXX pre k.ú. I. bola potvrdená aj rozsudkom krajského súdu č. k. 11S/74/2007-42 zo dňa 26.3.2008 potvrdeným rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/157/2008 zo dňa 4.8.2009. Krajský súd konštatoval, že zápis tejto obmedzujúcej poznámky mal za následok, že spoluvlastníci predmetných podielov pozemkov (teda účastnícky konania 1/ až 5/) nesmú v čase vyznačenia poznámky na liste vlastníctva nakladať so svojimi podielmi a previesť ich na inú osobu.

Krajský súd konštatoval, že odporkyňa pri rozhodovaní o návrhu na vklad vo veci V 2474/08-3 správne prihliadla na obmedzujúcu poznámku o spochybnení hodnovernosti údajov katastra týkajúcich sa vlastníckych práv účastníkov kúpnej zmluvy. Námietku navrhovateľa týkajúca sa hodnovernosti zapísaných údajov, na základe ktorých bola zapísaná obmedzujúca poznámka k vlastníckym právam, nepovažoval súd prvého stupňa za opodstatnenú. Zdôraznil, že existujú dôvodné pochybnosti o správnosti zápisu registra obnovennej evidencie pozemkov v k.ú. I. a v tejto súvislosti aj o vlastníctve predávajúcich k pozemkom zapísaným na LV č. XXX, ktoré nadobudli dedením v konaní vedenom pod sp. zn. 4D 111/2004.

Za nedôvodnú označil krajský súd aj námietku navrhovateľa, že vlastnícke právo na LV č. XX je duplicitné vlastníctvo predmetných nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXX. Uviedol, že v tejto súvislosti je potrebné vychádzať zo zápisov vykonávaných v evidencii nehnuteľností v roku 1970, kedy zápis vlastníctva Slovenskej republiky na LV č. XX bol vykonaný na základe hospodárskej zmluvy, ktorá sa stala súčasťou evidencie nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu bolo preto nesporne preukázané, že vlastníctvo k tým istým nehnuteľnostiam je zapísané na LV č. XX a neskôr až po roku 1998 bolo zapísané aj na LV č. XXX. Preto podľa krajského súdu odporkyňa dôvodne na oba LV č. XXX a č. XX zapísala obmedzujúcu poznámku, pričom povinnosť vyznačiť v katastri poznámku o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená, vyplýva pre odporkyňu z katastrálneho zákona.

Krajský súd konštatoval, že Úrad geodézie, kartografie a katastra vydal na základe splnomocnenia katastrálneho zákona ako primárneho právneho predpisu vykonávajúcu vyhlášku č. 461/2009 Z.z., ktorou bolo upravené aj vydanie poznámky, ktorá obmedzuje vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou. Vykonávajúca vyhláška nemá charakter podzákonnej normy tak, ako tvrdil navrhovateľ, ktorým by Úrad geodézie, kartografie a katastra prekročil rozsah svojich právomocí vyplývajúcich mu z katastrálneho zákona. Z tohto dôvodu súd neakceptoval tvrdenie navrhovateľa, že obmedzujúcej poznámke nie je v zmysle zákonnej úpravy priznaný obmedzujúci charakter vo vzťahu k nakladaniu s predmetnými nehnuteľnosťami.

II

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci krajskému súdu na nové konanie, alternatívne zmenu a povolenie vkladu.

Nesúhlasil so záverom odporkyne, ktorej dal za pravdu aj krajský súd o tom, že obmedzujúcej poznámke, ktorou je spochybnená hodnovernosť zapísaných údajov, bol v zmysle zákonnej úpravy priznaný obmedzujúci charakter vo vzťahu k nakladaniu s predmetnými nehnuteľnosťami. Tvrdil, že poznámka v zmysle § 39 ods. 2 katastrálneho zákona má a môže mať jedine informatívny charakter, ktorý nesmie brániť vo výkone dispozičného práva vlastníka k nehnuteľnostiam. Zdôrazňoval, že hoci vykonávacia vyhláška ÚGKK SR č. 461/2009 uvádza ako jeden z možných podkladov pre zápis poznámky ustanovenie § 39 ods. 2 zákona, katastrálny zákon nespája so spochybnením vlastníckeho práva aj obmedzenie dispozičného práva vlastníka a preto takýto následok nemôže byť doplnený podzákonnou normou. V opačnom prípade by došlo k zásahu do ústavného práva na ochranu vlastníctva, čo bolo potvrdené tiež nálezom Ústavného súdu SR, zverejneným pod č. ÚS 2/97, podľa

ktorého všeobecne záväzným právnym predpisom orgánu výkonnej moci nemožno upraviť spoločenský vzťah vo väčšom rozsahu, ako to upravuje zákon. Na podporu svojho názoru poukázal na jednotlivé relevantné články ústavy ako aj na názor Prof. Prusáka. Odporkyňa preto podľa jeho názoru vydala rozhodnutie nezákonné a protiústavné, založené na rozširujúcom výklade predmetného ustanovenia vyhlášky.

V ďalšom navrhovateľ namietal existenciu spochybnenia hodnovernosti zapísaných údajov, na základe ktorých bola zapísaná poznámka k vlastníckym právam. Obmedzujúca poznámka bola k vlastníckym právam účastníkov 1/ až 5/ vyznačená na základe vlastníckeho práva SR v správe Lesy Slovenskej republiky, š.p., zapísaného na LV č. XX, vedeného Správou katastra Bánovce nad Bebravou pre katastrálne územie I., obec Kšinná, okres Bánovce nad Bebravou. Ako titul nadobudnutia bola v časti B tohto listu vlastníctva uvedená Hospodárska zmluva P - 846/224/1970 zo dňa 27.3.1970, avšak časť A tohto listu vlastníctva neobsahovala žiadnu majetkovú podstatu. Poukázal na ustanovenie § 29 ods. 3 Vyhlášky ÚGKK SR č. 461/2009 Z.z., podľa ktorého hodnovernosť údajov katastra podľa § 39 ods. 2 (katastrálneho) zákona je spochybnená, ak je v katastri zapísané duplicitné alebo viacnásobné vlastníctvo nehnuteľností. Tiež poukázal na § 70 ods. 2 katastrálneho zákona, podľa ktorého údaje katastra sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Vyjadril názor, že zapísané vlastnícke právo na liste vlastníctva č. XX nemožno považovať za duplicitné vlastníctvo predmetných nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, pretože na liste vlastníctva č. XX nie je jednoznačne uvedená majetková podstata, z ktorej zápisu by vyplývala takáto duplicita vlastníctva.

Navrhovateľ vyjadril názor, že neodôvodnenosť zapísanej poznámky, odhliadnuc od absencie majetkovej podstaty na LV č. XX, spočíva tiež v samotnom charaktere dvoch údajne navzájom si odporujúcich právnych titulov nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Účastníci konania 1/ až 5/ nadobudli vlastnícke práva k predmetným nehnuteľnostiam na základe Osvedčenia o dedičstve 4D 111/2004, ktoré má v zmysle § 175zca ods. 4 O.s.p. účinky právoplatného rozhodnutia súdu.

Agumentoval, že v zmysle § 36a katastrálneho zákona ak bolo vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu bola predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, správa katastra nevykoná záznam a vráti verejnú listinu alebo inú listinu tomu, v koho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny, alebo tomu, kto ju predložil a vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti; záznam vykoná vždy, ak má verejná listina účinky právoplatného súdneho rozhodnutia o práve k nehnuteľnosti. Z uvedeného ustanovenia zákona podľa navrhovateľa vyplýva, že právoplatným rozhodnutiam, ktoré zakladajú vlastnícke právo k nehnuteľnosti, sú priznané silnejšie právne účinky ako ostatným listinám, ako je napr. hospodárska zmluva.

III

Stručné zhrnutie vyjadrení

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

Účastníčka konania 3/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa súhlasila s jeho argumentáciou.

IV

Argumentácia rozhodnutia správneho orgánu

Rozhodnutím číslo V 2474/08-3 zo dňa 8.9.2011 odporkyňa zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy v prospech kupujúceho - navrhovateľa. Návrh na vklad bol podaný na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 12.7.2007 medzi navrhovateľom a účastníkmi konania ako predávajúcimi. Odporkyňa svoje rozhodnutie odôvodnila existenciou obmedzujúcej poznámky o spochybnení hodnovernosti údajov katastra, ktorá je zapísaná pri každom spoluvlastníkovi parciel zapísaných v LV č. XXX. Obmedzujúca poznámka je zapísaná pod č. 19/05 výkazu zmien na LV č. XXX pre k.ú. I..

Odôvodnenosť a zákonnosť zápisu tejto obmedzujúcej poznámky potvrdil aj krajský súd v rozsudku č. k. 11S/74/2007-42 zo dňa 26.3.2008, ktorý na odvolanie Krajskej prokuratúry Trenčín potvrdil Najvyšší súd rozsudkom zo dňa 4.8.2009 (sp. zn. 8Sžo/157/2008).

V

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nebolo dôvodné.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 01. októbra 2013 Obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad.

Na základe nižšie citovaných zákonných ustanovení má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Správy katastra v Bánovciach nad Bebravou, ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Bánovce nad Bebravou. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) najmä prostredníctvom novelizovaného znenia najmä ustanovení § 11 (miestnymi orgánmi štátnej správy na úseku katastra sú okresné úrady, ak osobitný zákon neustanovuje inak) a 18 ods. 2 (okresný úrad podľa písm. a/ rozhoduje v katastrálnom konaní, podľa písm. b/ až k/.....).

Preto bude s týmto právnym nástupcom najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konať na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o potvrdení rozhodnutia odporkyne o zamietnutí návrhu na vklad kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Podľa § 31 katastrálneho zákona správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpisanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu (ods. 1).

Ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne (ods. 3).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisového materiálu zistil, že návrh na vklad vlastníckeho práva z

kúpnej zmluvy k premetným nehnuteľnostiam bol odporkyni podaný dňa 13.11.2007.

Odporkyňa dňa 7.12.2007 prerušila vkladové konanie z dôvodu, že začalo konanie o predbežnej otázke, pretože dňa 7.12.2007 podala Krajská prokuratúra Trenčín na krajskom súde žalobu o zrušenie zápisu obmedzujúcej poznámky zapísanej odporkyňou na LV č. XXX pre k.ú. I. o tom, že hodnovernosť údajov katastra zapísaných v časti A LV pod položkou výkazu zmien č. 19/05, por. č. 2 až 50, bola spochybnená Hospodárskou zmluvou P 846/224/70 zapísanou na LV č. XX pre k.ú. I. Krajský súd rozsudkom č. k. 11S/74/2007-42 zo dňa 26.3.2008 žalobu zamietol a uznal odôvodnenosť a zákonnosť zápisu obmedzujúcej poznámky na LV č. XXX pre k.ú. I.. Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie Krajskej prokuratúry Trenčín rozsudkom zo dňa 4.8.2009 sp. zn. 8Sžo/157/2008 prvostupňový rozsudok potvrdil.

Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 4.8.2009: „...Odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu zastáva názor, že postup i samotný zápis obmedzujúcej poznámky žalovaným 1) je v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami katastrálneho zákona a vyhlášky, ktorou sa vykonáva katastrálny zákon.

Správa katastra je len evidenčným orgánom. O právach k nehnuteľnostiam nie je oprávnená rozhodovať. V prípade, ak je sporné, kto je vlastníkom nehnuteľnosti, o určení vlastníckeho práva na základe návrhu rozhodne súd v občianskoprávnom konaní...“.

Odporkyňa pri posudzovaní zákonných náležitostí návrhu na vklad a jeho príloh, ako aj pri skúmaní zákonných podmienok v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona vychádzala z danej situácie v čase, kedy o vklade rozhodovala. Keďže v tom čase bola uvedená poznámka stále zapísaná na LV a odporkyňa bola viazaná právnym názorom správneho súdu, podľa ktorého uvedená poznámka o spochybnení hodnovernosti zápisov v katastri je poznámkou obmedzujúcou dispozičné právo, teda právo účastníčok 1/ až 5/ nakladať s nehnuteľnosťami, nemohla odporkyňa rozhodnúť inak ako len návrh na vklad zamietnuť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu správa katastra pri rozhodovaní o povolení vkladu záložného práva posudzovala všetky skutočnosti, ktorých posúdenie jej pred povolením vkladu zákon ukladá. Ak by odporkyňa napriek obmedzujúcej poznámke, ktorej charakter (teda, že v nej ide skutočne o obmedzujúcu poznámku), existenciu, dôvodnosť a zákonnosť potvrdil právoplatným rozsudkom aj Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8Sžo/157/2008, konala by v rozpore so zákonom. Iné rozhodnutie odporkyňa za súčasného stavu vydať ani nemohla.

Predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí návrhu na vklad. Odvolací súd vzhľadom na stav taký, aký je - teda, že na LV č. XXX je uvedená poznámka, ktorá je v zmysle iného právoplatného rozsudku poznámkou obmedzujúcou (za situácie, že neprebehlo konanie o určení vlastníckeho práva), musel rozsudok krajského súdu o potvrdení rozhodnutia odporkyne, ktorá návrh na vklad kúpnej zmluvy zamietla z dôvodu existencie obmedzujúcej poznámky, potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v predmetnej veci boli splnené predpoklady pre zamietnutie návrhu na vklad a preto krajský súd dôvodne zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia správy katastra.

Námietky navrhovateľa nemohol považovať odvolací súd za relevantné práve vzhľadom na existenciu vyššie uvedeného právoplatného rozsudku, podľa ktorého existuje zákonná a odôvodnená obmedzujúca poznámka. Navrhovateľ neuviedol v odvolaní žiadne iné skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutia odporkyne vyvrátili, jeho odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odporkyni zákon priznanie trov neumožňuje a účastníčky konania si návrhu trov neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.